

**INFORMATIVNI
BILTEN**

MJESNA ZAJEDNICA

RIJEKA

DONJJA VEŽICA

INFORMATIVNI BILTEN "DONJA VEZICA" - RIJEKA

Godina III - broj 3 - Rijeka, travanj, 1990. godine

Izdavac: SKUPSTINA MJESENE ZAJEDNICE "DONJA VEZICA" - RIJEKA

Glavni i odgovorni urednik: MARIJAN KAUZLARIC

Lektor: BISERKA PETROVIC, prof.

Uredništvo: Ljubo BURSIC, Nikola CULINOVIC, Goran JEZIC,

Marijan KAUZLARIC, Arturo MOHORIC, Biserka

PETROVIC, Dorijan SOKOLIC, dr. Zarko STIGLIC,

Zdravko VUKIC

Adresa: 51000 RIJEKA, Kvaternikova 30, tel. (051) 423-438

Bilten izlazi povremeno.

Stampano u 500 primjeraka.

SADRZAJ

1. U v o d
2. 75 godina školstva na Vezici (Biserka Petrovic)
3. Dječji pjevacki zbor D.S. Vezica (Ivanka Brazzoduro)
4. Muzicki tecaj "Marijan Prazelj" (Ivanka Brazzoduro)
5. Likovna sekcija "Vezica" (Nevia Kraljic)
6. "ČAKAVSKI KANTUNIC" (dr. Zarko Stiglic)
 - Pjesme: - "Čakavscina" (Gutarinov)
 - "Zmed A i Z" (Gutarinov)
 - "Miholjska kisa" (Nikola Culinovic)
 - "Sin grada" (Nikola Culinovic)
7. Uz otvorenje CPZZ "VEZICA" (Goran Jezic)
8. Brodogradiliste "Viktor Lenac" - Rijeka (Josip Gracin):
 - I Osnivanje i rast brodogradilista
 - II Djelatnost Brodogradilista
9. Priznanja i plakete OK SSRNH Rijeka aktivistima MZ "Donja Vezica"

Rijeka, travanj, 1990. godine

Uvod

Dragi čitaoci!

Ovaj broj našeg biltena dijelom posvećujemo nama samima i našim duhovnim preokupacijama, što smo očito duže vrijeme zanemarivali, brinući se pretežno o materijalnoj egzistenciji, zaboravljajući da u životu postoji i ona druga, ljepša strana medalje, koja daje puni smisao životu.

Iako smo u relativno teškoj društveno-ekonomskoj situaciji, nema razloga da ne "pročakamo" po s ojem biću, da ne napravimo bilansu u kulturi, koje nema nikada dosta, kao ni slobode. Kod toga se ne misli samo na pasivni dio kulture, koja se svodi pretežno na gledanje kazališnih priredaba i televizijskih emisija, već na stvarno prožimanje kulturnih vrijednosti u svakoj kući i doslovce kod svakog pojedinca, naravno, u okviru svojih mogućnosti.

Drugim riječima, želja je naša da potaknemo sve one koji "u svom srcu" nose iskrice kulturnih djelatnosti, da se slobodno i bez sustezanja otkriju i pruže nama i sebi zadovoljstvo prezentacije pred javnošću.

Priznajemo da je to u neku ruku vraćanje na stare tradicije kulturnih aktiviteta, no vrijeme je zaista pokazalo da je čovjek, zarobljen televizijom i drugim pasivnim gledanjima, u mnogo čemu zaboravio na svoj "Ego" i na ona neizreciva zadovoljstva što pružaju aktivni pristup srcu stvari. Treba otvoriti oči pred činjenicom da nam se djeca okružuju pretežno brutalnim temama, a život je postao sarkastičan i možemo slobodno reći bolestan od sveopćeg karcinoma nasilja.

Druženje je odvijek bilo neizostavno u životu ljudi, jer samo izuzeci mogu vječno sami. Voditi računa samo o sebi postaje ubrzo trivijalan akt, koji sama sigurno vodi u dekadenciju: drugim riječima čovjek mora živjeti u društvu, jer mu ono postaje eliksir života, ono mu daje potporu u teškim situacijama i obratno: čovjek pomažući drugima postaje veći i duhovniji. I kada se čovjek na to privikne, on nije zadovoljan ako svakog dana ne učini nešto za društvo, za okolinu, jer na taj način postaje veći i superiorniji, ali u pozitivnom slislu, kada to ne djeluje negativno na druge. U tu domenu spada i duhovna razmjena, što je možda najveća prednost toliko spominjanog druženja.

Radi toga nije nazadnjaštvo okrenuti se k prošlosti, crpiti od nje dobre navike, obogatiti ih još više i okrenuti se budućnosti, ali tada mnogo iskusniji i savršeniji. U tom smislu kretat će se naše buduće akcije, pa pozivamo sve da se jave, jednostavno da se jave.

Bit će primljeni raširenih ruku.

75 GODINA ŠKOLSTVA NA VEŽICI

23. XI 1989. godine proslavljena je značajna obljetnica kulturnog života na našem području - 75. godišnjica školstva na Vežici.

Vežica, odnosno Podvežica nekadašnje predgrađe Sušaka, spominje se još 1670. godine. Interesantno je spomenuti da ime potječe od stare riječi VAS ili VES u značenju "mjesto, selo". Tipično primorsko mjesto u kojem su osnovu privređivanja činili zemljoradnja i vinogradarstvo, počelo je sve više rasti i širiti se krajem prošlog stoljeća, kada je razvoj industrije u obližnjem Sušaku i Rijeci tražio sve više radne snage, koja je doseljavala u potrazi za poslom.

Broj stanovnika je sve više rastao, gradile su se veće i modernije kuće, a bilo je i sve više djece koja su morala polaziti školu, tada su iz zvali "školskim sposobnjacima", na Trsatu ili Sušaku.

Još krajem XIX stoljeća Vežičani su odlučili svojim novcem izgraditi školsku zgradu, no to im je uspjelo tek 1914. godine.

Pučka škola "Podvežica" počela je radom 8. IX 1914. godine u novoizgrađenoj zgradi današnjeg vrtića u Kvaternikovoj ulici (Vežičani ga i danas zovu "stara škola". Te školske godine škola je brojila 59 dječaka i 46 djevojčica iz Podvežice, Razkrižja, Krimeje, Pećina, Martinšćice i Svete Ane. To je bilo teško vrijeme I svjetskog rata. Kao što je osnovana dobrotvornim priložima građana (treba spomenuti obitelji Hero, Glavan, Morač i mnoge druge), tako je i školski rad u čitavom medjuraću bio potpomognut dobrotvornim priložima. Naime, Podvežica je bilo radničko naselje čije je stanovništvo živjelo više u oskudici i neimaštini negoli blagostanju, ali je uvijek bilo svijesno potrebe za učenjem i obrazovanjem mladih. Škola je u tom smislu bila jezgra kulturnog života naselja, osobito kad je za upravitelja postavljen MILUTIN HODKO, nesebičan učitelj i kulturni poslenik.

Polat i planovi kojima je započeta i šk. godina 40/41. prekinuo je II svjetski rat.

Prvi proglas talijanskih okupatora nakon dolaska na Sušak glasio je: " Deve essere elliminata ogni dictura in croate".

(Mora biti odstranjen svaki trag hrvatstva.) Okupatorska vlast mijenja hrvatske učitelje, dovodi Talijane, nastava se izvodi na talijanskom jeziku, zabranjuje se svaki hrvatski govor na javnim mjestima, čitanje knjiga,....Čak su i prezimena pisana talijanskom ortografijom. Ovakvi postupci potiču sve učitelje i mještane da surađuju, i nakon talijanske kapitulacije, s ilegalnim pokretom. U tom se razdoblju stvaraju ilegalne komunističke organizacije.

Suncem slobode ogrijalo je Sušak tek 21. travnja 1945. godine. Tada škola postaje Narodna osnovna škola "Podvežica".

Poslije rata Vežica je još uvijek bila nalik na selo, s neasfaltiranim cestama, bez prometa, s privatnim kućicama okruženim vrtovima. No, sve se brže naseljavala i modernizirala, pretvarala u pravo gradsko naselje. Prostor školske zgrade uskoro je bio premalen za sve brojnije mlade generacije.

Nova, sadašnja školska zgrada svečano je otvorena 1961. godina. Desetog veljače u njoj se prvi put oglasilo školsko zvono, a u učionice je ušlo 687 učenika.

75. godišnjica proslavljena je svečanom akademijom na kojoj su nastupali nekadašnji i sadašnji učenici i radnici ove škole. Mnogobrojni gosti i posjetioци mogli su pogledati i prigodnu izložbu za koju su mnogi od njih posudili dotada brižno čuvane slike, fotografije, svjedodžbe i druge dokumente.

U razdraganom druženju Vežičani su još jednom pokazali koliko je škola i njeno djelovanje povezano sa životom stanovnika ovog kraja.

(prema Spomenici škole)

pripremila, Biserka Petrović, prof.

Podmladak "Jeke" - DJEČJI PJEVAČKI ZBOR" OŠ Vežica

U KUD-u "JEKA PRIMORJA" osim poznatog Mješovitog pjevačkog zbora djeluje i Muzički tečaj "Marijan Prašelj".

Tu djeca i omladina dobivaju prve pouke iz klavira, harmonike, gitare i drugih instrumenata, a pjevanje u zboru im je također jedna od muzičkih aktivnosti.

Da bi osigurala svoju budućnost podmladjivanja zbora, "Jeka Primorja" je 1982. godine od učenika Muzičkog tečaja, a u suradnji s Osnovnom školom "Vežica" formirala DJEČJI PJEVAČKI ZBOR kao svoj podmladak.

Zbor ukuplja osamdesetak članova različitog uzrasta.

Program rada je raznolik. Njeguje istarski melos, kao i prigodne revolucionarne pjesme koje izvodi na raznim svečanostima.

Svake godine ima lo do 15 nastupa. Osim što nastupa na prigodnim svečanostima škole, Muzičkog tečaja, Mjesne zajednice, istovremeno vrlo uspješno predstavlja "JEKU PRIMORJA" i na smotrama u Rijeci, "NAŠ KANAT JE LIP" u Poreču i na Regionalnoj smotri.

Za postignutu kvalitetu Zbor je dobio niz pohvala i priznanja.

Zbor vodi s puno uspjeha i pedagoškog smisla ŽELJKA ČAVRAK, nastavnik muzičkog odgoja Osnovne škole VEŽICA.

Iz arhivskog materijala Zbora
pripremila:

(Ivanka Brazzoduro)

Muzički tečaj "MARIJAN PRAŠELJ"

Nazvan po istaknutom kulturnom radniku Marijanu Prašelj, djeluje na D. Vežici neprekidno od 1962. godine, a osnovao ga je prof. Dušan Prašelj.

Kroz ovaj tečaj prošle su mnoge generacije i steklo osnovno muzičko obrazovanje. Prošlo je i mnogo nastavnčkog kadra, a koje je potrebno spomenuti ovom prilikom Nedeljko Mihelčić, Josip Kaplan, Sonja Pulin, Rade Puhar, pok. Bujan Vinko. U znak zahvalnosti za njihov uloženi trud u prosvjeti i obrazovanju djece polaznika ovog tečaja.

U svom dugogodišnjem plodnom radu, tečaj je prošao kroz razne organizacione forme, a najviše vremena djelovao je u sastavu KUD "Mladost" čiju tradiciju je nastavio Pjevački zbor "Jeka Primorja".

Raspravljajući o proširenju amaterske kulturne djelatnosti na našem području (nakon predhodnog prijedloga tečaja), Predsjedništvo pjevačkog zbora "Jeka Primorja" predložilo je krajem 1981. godine Skupštini pjevačkog zbora, da se od polaznika Muzičkog tečaja osnuje dvije sekcije. Na izvanrednoj Skupštini zbora, održanoj 26. prosinca 1981. godine donesena je Statutarna odluka kojom je Pjevački zbor "Jeka Primorja" promijenio naziv u Kulturno umjetničko društvo "JEKA PRIMORJA". Ovom Statutarnom odlukom Muzički tečaj "Marijan Prašelj" ušao je u sastav KUD-a "Jeka Primorja", a od polaznika osnovane su dvije nove sekcije i to:

Podmladak "Jeka" - Dječji pjevački zbor od 60 članova
Harmonikaški orkestar od 17 članova

Spomenutom Statutarnom odlukom utvrđeno je, da Muzički tečaj radi na principu samofinanciranja, što znači, da se svi troškovi tečaja pokrivaju od školarine koja se naplaćuje od polaznika tečaja.

Godinu dana kasnije, 01.11.1982. osnovan je Muzički vrtić u koji je tada bilo upisano 40 predškolske djece. Radi skučenosti prostora, Muzički vrtić radio je u prostorijama Osnovne škole D. Vežica zahvaljujući razumijevanju i tradicionalno dobroj suradnji Muzičkog tečaja i ovog društva s Osnovnom školom.

Nažalost, Muzički vrtić je prestao radom 1987. god. kada je osnovan Dječji zbor u Pionirskom kazalištu, jer je više od polovice djece gravitiralo centru grada. Također je i harmonikaški orkestar 1983. godine prestao radom, budući da djeca nisu mogla nikako uskladiti svoje školske obaveze i probe.

Uključivanjem Muzičkog tečaja u KUD "Jeka Primorja" i osnivanjem sekcija iz sastava polaznika tečaja postignuta je višestruka korist. Na ovaj način osigurava se podmladak za daljnji razvoj kulturnog amaterizma na području općine kao cjeline. Naime, realno je očekivati da će djeca uključena u sekcije i polaznici tečaja, kada odrastu i dalje biti aktivni amateri u kulturno-umjetničkim društvima, što predstavlja i neiscrpno vrelo kao najbolju garanciju za daljnje unapredjenje rada kulturnog amaterizma.

Isto tako, nije od manjeg značaja ni sama činjenica, da su ova djeca od svoje ranije mladosti uključena u organizirani društveni rad, gdje stiču navike druženja i kulturnog ophođenja.

Muzički tečaj održava nastavu po programu Muzičke škole, a njegovi rezultati ogledaju se u tom, što su mnogi učenici na kraju školske godine položili razredne ispite i nastavili redovno školovanje u Muzičkoj školi.

Imajući u vidu rezultate koje postiže, Muzička škola je još 1969. godine otvorila svoje područno odjeljenje u istim prostorijama u kojima radi tečaj i od tada ovo odjeljenje radi neprekidno.

Ove godine u područnom odjeljenju Muzičke škole radi 6 nastavnika i to: 1 nastavnik za solfeggio, 1 za gitaru i 4 za klavir, dok u Muzičkom tečaju djeluje 14 nastavnika od toga za flautu 1, za gitaru 4, za klavir 4 za harmoniku 3, za solfeggio 1 i 1 nastavnik koji vodi Dječji pjevački zbor.

Broj polaznika tečaja je u opadanju (254,215,150,142), zbog pomanjkanja nastavničkog kadra iz gitare, a vjerovatno je prisutna i financijska kriza.

Za rezultate u radu zasluga pripada svim profesorima i nastavnicima tečaja. Među nastavnicima ima i onih koji neprekidno rade na tečaju od 10 do 20 godina, kao što su:

- Herta Klečina
- Katarina-Zoriča Škorić
- Neva Pavlović
- Olga Vidmar

Kada se govori o zaslugama, za ovako plodonosan rad Muzičkog tečaja, najveća zasluga pripada prof. Olgi Vidmar, koja od samog početka rada tečaja s velikom ljubavlju i entuzijazmom prenosi svoje znanje na učenike, a istovremeno vodi brigu o organizaciji i cjelokupnom radu tečaja. Ona je i danas voditelj tečaja.

Za izvanredan doprinos na pedagoškom radu i širenju muzičke kulture, prof. Olgi Vidmar dodijeljeno je 1972. godine najveće priznanje našeg grada - "NAGRADA GRADA RIJEKE"

Iz arhivskog materijala Zbora
pripremila:

(Ivanka Brazzoduro

LIKOVNA SEKCIJA "VEŽICA"

Slikari Mjesne zajednice Donja Vežica dobijaju svoju likovnu galeriju. To je, koliko nam je poznato, po prvi put u gradu da jedna mjesna zajednica osigurava prostor za cjelokupnu djelatnost svoje sekcije neprofesionalnih likovnih umjetnika. Galerija će biti otvorena u Kvaternikovoj ulici br.30, na veoma prikladnom i pristupačnom mjestu, te će se time ostvariti želje likovnih stvaralaca da dobiju svoj prostor u kojem će izlagati slike svojih članova, ali i drugih zainteresiranih neprofesionalnih i profesionalnih slikara.

Likovna sekcija "Vežica" ove mjesne zajednice, osnovana je nedavno i radi veoma aktivno. Organizirala je do sada nekoliko zajedničkih izložbi u gradu i izvan njega. Sa svojih 15 aktivnih članova sudjelovala je ove godine na susretu Radničko kulturno stvaralaštvo Hrvatske u Zagrebu.

Galerija će biti prodajna pa će time osigurati mogućnost izlaganja i onim likovnim umjetnicima koji žele imati svoje samostalne izložbe uz prodaju svojih slika. Nema sumnje da se ovom inače malom, ali zasigurno atraktivnom likovnom galerijom, s obzirom da će ona popuniti onaj prostor našega grada u kojem tih djelatnosti uopće nema, obogaćuje mogućnost likovnim stvaralocima da svoja djela pokažu i izlože sudu gledalaca.

U samoj galeriji bit će i stalna postava likovnih radova u dane kada u galeriji ne izlažu pojedinci ili grupe. Tako će ovaj prostor biti i likovno opremljen, čime se u daljnjoj budućnosti predviđa i osnivanje kluba Mjesne zajednice u kojem bi ljubitelji umjetnosti imali mogućnosti da se nadu i razmijene svoje misli i iskustva.

Ovime Mjesna zajednica Donja Vežica, zaslugom svojih članova, osigurava poticanje i proticanje likovne djelatnosti kao dijela likovne kulture i kulture uopće, čime sigurno može biti osobito zadovoljna.

MJESNA ZAJEDNICA

"DONJA VEŽICA"

LIKOVNA SEKCIJA

SPISAK ČLANOVA

1. DUNDOVIĆ EUFEMIJA
2. PAVLOVIĆ MILORAD
3. CRLJENKO ANTE
4. MALIĆ OBRAD
5. MEDVED DOBRILA
6. ZDERIĆ IVICA
7. KOSTOV IGOR
8. BUKVA BORTVOJ
9. MILARDOVIĆ KARMEN
10. TEREZIĆ SLAVICA
11. MARIĆ DUŠAN
12. BRAJAČ HELENA
13. ŽAUHAR ANKICA
14. ŠKENDER DRAGO
15. KRALJIĆ NEVIJA

Rijeka, 21.03.1990. god.

"ČAKAVSKI KANTUNIĆ"

DRAGI ČITATELJU - PRIJATELJU!

Dopustite mi, otel bin Vas seh skupa lipo, najdražje pozdravit i zaželit Vam puno ugone uz BILTEN MZ "DOLJNE VEŽICE".

Morda san Van se morat najprvo predtsavit, a onput Vas pozdravit, no ča j tu prvo, a ča drugo, držin da ni tako jako važno, kuliko j važneje da se dobro razumemo i slažemo.

Aš od sega med ljudin je najvažneja i najvredneja stvar prijateljstvo. Najslaja beseda med ljudin je PRIJATELJ!

Va tu svrhu MZ Donja Vežica tiska ov svoj BILTEN za pučanstvo svoga područja ale i za drugi ljudi dobre volji, va veze ž njihovemin potrebamin, posebno po pitanju razneh kulturneh potreb. Radi toga bimo želeli da se va ten našen Biltenu najde bokunić mesta, kutić za naše ČA, jedan tepal kantunić za još tepleju, dragu, domaću besedu. Ten više ča na našen području deluje i društvo "ČAKAVSKA BESEDA", društvo čakavaca Općine Rijeka, sa sedišten va Bakru gradu.

Za sad neka ovo bude "Čakavski kantunić", a bilo bi mu dobro dat neko domaće, vežiško ime, pa nam se zoten predlogon javite za BILTEN, kaji i za razni drugi problemi.

Još jedanput sen puno fala na dobroj volje, nadajuć se da će bit bolje-leh kad?, na nastojanju va zajednišken delu, uz jedan poručak sen skupa:

... nigdere na svitu
ni pitomejega
od našega
primorskoga kraja,
kamo saki - od sakud -
kaji doma dohaja

čakavac - GUTARINOV

ČAKAVŠĆINA

Ča j liplje od
naše čakavšćine?
Niš ... zato viš
za nju zna
otac i brat,
aš ona j naša
draga i mila,
srdačna mat
ka ima dve
lipe hćerki;
stareju kajkavšćinu
i mlaju štokavšćinu ...

Ča ni lino čut ČA
kad bure šijuna i šviče,
kad brižna, neboga mat
na neposlušnu dečinu viče,
kad more morski vali
i kad letno, žarko sunce pali
a črčak po vas dan sope,
kad boreva šuma hućuć šumi
i kad od Veleh Vrat
lampa i na buru grmi ...

ČA je drago vavek naslihat
kaji ogljedit fini, sitni,
pravi ženski ručni rad,
al mlad zaljubljen par
kad veselo stupa pred oltar,
gljedit kako cvatu rožice
dihat vonj modre fijolice,
uživat mladikovo, belo,
mekko, teplo žensko telo ...

Za me zajika dražjega ni
do miloga ČA kad jasno zvoni
aš čakavščina je jedina
moja nepresahnjena ljubav,
vječna, vredna bogatija
ka srce snaži, dušu opija;
slatke su je usta

GUTARINOV

Zmed A i Ž ...

Od A do Ž
si smo tu,
si smo, veli i mali,
va isti kvadar stali....

Zajedniško nan je leh jedno:
si smo se rodili goli,
z manje al više boli,
va glave z neč al niš soli.....

Ale si moramo živet,
i saki za se trpet,
aš saki briga svoju brigu,
saki igra svoju igru.....

Gutarinov

MIHOLJSKA KIŠA

Koliko dugo već padala nije
ko djevojka koja svoje draži krije,
a kada je otkrila svoje čarolije,
najprije tiho tapkajući po roleti,
pa zatim snažno lupajući ko po bubnju,
promijenila vrijeme što je bilo prije.

Stvarno ona ima narav čudnu,
kad ju želiš nema je za dugo,
da bi nenadano počela uz jugo
i pjevala svoj dugi poj,
promijenila uzavreli ritam života
i smirila taj ljudski nespokoj.

Vani na asfaltu i travi sve se sjaji.
O kakva je to čudesna ljepota ! !

Rijeka, 1989. g.

Nikola Ćulinović

SIN GRADA

Na brzinu začet,
u gužvi rođen,
pun škola i rada
to je sin grada!

Krediti, računi,
delegati i prava,
kuća i dom
sve je to simptom
životnih parada.

A ljepota prava
dolazi tek tada,
kad on, barem malo
izadje iz grada !

1974.g.

Nikola Ćulinović

CPZZ "V E Ž I C A"

Kada je na Donjoj Vežici prije šesnaest godina sredstvima V. samodoprinosu izgrađen objekt koji se u tadašnjem žargonu zvao "zdravstvena stanica", nitko nije ni slutio da će potrebe građana prerasti veličinu postojećeg lijepog i suvremenog zdanja. No, grad se širio, stanovništvo povećavalo, stoga i nije začuđujuće da se u programu VII. samodoprinosu ponovno našla vežička "zdravstvena stanica". Ovaj put s ciljem da preraste u Centar primarne zdravstvene zaštite, koji bi koristilo oko 30.000 građana s područja pet mjesnih zajednica i to: Donje i Gornje Vežice, Krimeje, Vojaka i Trsata.

I, konačno, 19. siječnja otvoren je CPZZ "Vežica", izgrađen u rekordnom roku od nešto više od pola godine. Objekt sada ima 1600 četvornih metara, umjesto 600 koliko je imala "zdravstvena stanica", a veličine su usklađene s postojećim standardima. Sastoji se od 4 etaže: suterena, prizemlja, prvog i drugog kata. U suterenu je smještena fizikalna terapija, dnevni boravak, soba dežurnog, deponij lijekova, skladište, toplinska stanica, arhiva, kompresorska stanica, prostor za čistačicu, sanitarije za pacijente i osoblje, komunikacije i čekaonice.

U međukatu je biblioteka, a u prizemlju se nalaze dvije čekaonice za korisnike iz udruženog rada, previjalište i kartoteka, ordinacija za školsku djecu s previjalištem i kartotekom, zubne ordinacije za školsku djecu, izolacijski boks, klinički priručni laboratorij, komunikacije, čekaonice i sanitarije.

Na prvom katu su četiri ordinacije opće medicine, dva previjališta, centralna kartoteka, dvije patronažne sobe, savjetovalište za grupni i individualni rad s kroničnim bolesnicima.

Na drugom katu su tri stomatološke ordinacije, zubnotehnički laboratorij, zubni rentgen, savjetovalište za trudnice s ginekološkom ordinacijom, prostor za malu kirurgiju i sterilizaciju te dijagnostiku.

Tehničku dokumentaciju izradio je "Jadranprojekt" s odgovornim projektantom dipl.ing. arh. Krešom Brnetićem. Radove je u rekordnom vremenu izvela "Novotehna", nadzor je vodio "Rijekaprojekt", opremanje medicinskom opremom obavila je "Jugohospitalija", a nemedicinskom "Mladost".

Samom otvaranju ovog zdanja, pored niza predstavnika društveno-političkih organizacija, društveno-političke zajednice, prisustvovali su osim predstavnika mjesnih zajednica i brojni građani koji su htjeli vidjeti što se to zaista tako brzo izgradilo.

Ovaj objekt na najbolji mogući način pokazuje u što to građani već dvadeset i pet godina samodoprinosom dobrovoljno svoj novac izdvajaju. To se osjetilo i na samom otvaranju objekta, vidjelo na licima i očima koje su znatiželjno zavirivale u svaki kutak objekta uvjeravajući se u kvalitet prostora i opreme. Valja na kraju reći da je ovo dvadeseti objekt iz programa VII. samodoprinosa i jedan od najvećih, koji će na najbolji mogući način uvjeriti građane da dvadesetog svibnja izadu na referendum i da glasaju po svojoj savjesti.

Goran Ježić

Brodogradilište "VIKTOR LENAC" - Rijeka

Bolje upoznajmo poduzeća koja rade na području naše mjesne zajednice.

Danas Vam predstavljamo Brodogradilište "VIKTOR LENAC" - Rijeka, jedno od najstarijih poduzeća u našem gradu, koje svojim radom i radnim pobjedama, te međuljudskim, proizvodnim i ukupnim odnosima može poslužiti za primjer, a čija perspektiva i opredjeljenja krče put za bolje sutra.

Novčanom pomoći u stvaranju boljih uvjeta rada i brizi za starije osobe MZ Donja Vežica, Brodogradilište je pružilo dragocjenu pomoć, pa se i ovim putem zahvaljujemo Brodogradilištu i svim pojedincima koji su pomogli u realizaciji ove pomoći.

I OSNIVANJE I RAST BRODOGRADILIŠTA

Brodogradilište "VIKTOR LENAC" osnovano je 1896. godine pod nazivom Brodogradilište "LAZARUS".

Osnivanje i rast ovog brodogradilišta vezani su za postojanje i razvoj riječke luke. Potkraj prošlog stoljeća razvojem brodarstva raste i značaj luke Rijeka. U tom periodu osniva se i Brodogradilište. Osniva ga inženjer Josip Lazarus, uz pomoć ugarske vlade.

U to vrijeme brodogradilište je zapošljavalo od 70 do 120 radnika. Zahvaljujući vrsnim brodograditeljima brzo se afirmiralo, kako na domaćem tako i na vanjskom tržištu. Van granica Jugoslavije već tada se pročulo za vrsne kotlare i brodograditelje "LAZARUS".

Nakon prvog svjetskog rata Brodogradilište radi u teškim uvjetima i u složenoj privredno-političkoj situaciji u kojoj se tada Rijeka nalazi. Smješteno je na prostoru koji zajedno s tadašnjim Lučkim bazenom "Baroš" pripada Jugoslaviji te tako gubi pravo na rad u riječkoj luci.

1924. godine umjetno stvorena granica između Jugoslavije i Italije prolazi sredinom riječkog lukobrana, tako da je brodogradilište "LAZARUS" došlo pod upravu Jadranskih brodogradilišta u Splitu.

Od 1929. godine do početka II svjetskog rata brodogradilište posluje u vrlo teškim ekonomskim uvjetima.

Kad je 1945. godine vojska razorila lučka postrojenja, luka postaje neupotrebljiva, a brodogradilište neposredno za proizvodnju.

Odmah poslije oslobođenja radnici pristupaju obnovi svog brodogradilišta. Pristupa se popravku onih brodova koji nisu uništeni za vrijeme rata.

Obnovljeni "škver" opremljen je za popravak male, ali za Jugoslaviju značajne trgovačke i ratne flote.

01.01.1948. godine brodogradilište je dobilo novo ime - Brodogradilište "VIKTOR LENAC", koje s ponosom i uspjehom nosi i danas.

1960. godina posebno je značajna u povijesti Brodogradilišta.

Te je godine Brodogradilište "MARTINŠĆICA" pripojeno Brodogradilištu "VIKTOR LENAC" te su stvoreni uvjeti za proširenje kapaciteta. Znači, Brodogradilište "VIKTOR LENAC" jednim svojim dijelom smješteno je na području sadašnje Mjesne zajednice "Donja Vežica".

1963. godina spada sigurno u najznačajnije godine u dugoj historiji ovog brodogradilišta. Te godine, zahvaljujući stručnosti, realnosti i odvažnosti rukovodećeg osoblja, samoupravnih organa i društveno-političkih organizacija i svih radnika, kao i zahvaljujući dalekovidnosti društvenih i političkih faktora grada i šire, podržana je jedna velika, društveno i ekonomski opravdana investicija.

Godine 1963. započeli su istražni radovi, a iste godine i izgradnja nove, moderne i velike brodoremontne baze u zaljevu Martinšćica u neposrednoj blizini riječke luke. To je za Brodogradilište povijesni trenutak.

U nemogućnosti da se osiguraju sva potrebna sredstva, realizaciji projekta prišlo se u dvije faze. Nije bilo lako za kolektiv od 790 zaposlenih prihvatiti da odjednom izvrši investiciju - za ono vrijeme visoku sumu od 20 milijardi dinara. Tim više što su krediti za opremu bili na rok vraćanja od 5 godina, a za DOK od 8 godina.

1965. godine u novom, još nedovršenom brodogradilištu u Martinšćici privezao se prvi brod na kojem je izvršen značajan popravak.

Za prvu fazu izgradnje remontne baze od 1964. do 1968.g. Brodogradilište je investiralo ukupno 116.490.000. dinara.

Druga faza izgradnje remontne baze trajala je od 1968. do 1971. godine. Za drugu fazu izgradnje remontne baze korišteno je ukupno 35.707.000 dinara.

S tim sredstvima dovršeni su građevinski radovi, radionice i kotlovnica. U ukupnoj investiciji od 152.187.000. dinara Brodogradilište je iz vlastitih sredstava uložilo 30.225.000. dinara.

Već 1971. godine tj. neposredno po preseljenju, Brodogradilište je ostvarilo ukupni prihod u vrijednosti od 216.000.000. dinara u 1968. godini na staroj lokaciji.

Treća faza izgradnje Brodogradilišta, koja je počela 1975. godine, dolazi u momentu rasterećenja brodogradilišta od prvobitnih obaveza. Ta faza izgradnje obuhvaća osposobljavanje platoa od Martinšćice prema Žurkovu, za gradnju velikih jedinica, tzv. platformi i ostalih čeličnih konstrukcija, a završena je 1980.g.

Daljnji plan razvoja Brodogradilišta obuhvatio je modernizaciju opreme, a time stvaranje boljih uvjeta rada i privredjivanja.

U narednom razdoblju posvetit će se pažnja modernizaciji, osiguranju boljih uvjeta rada, intenzivnijem razvoju tehnologije i tehnike rada, svladavanju sve složenijim tehnološkim postupcima, proizvodnosti i poslovnosti, te efikasnijem nastupu na domaćem i svjetskom tržištu. Od najjednostavnijih poslova na brodovima, Brodogradilište se osposobilo za vrlo složene poslove kao što su rekonstrukcije brodova s promjenom namjene za prijevoz automobila, u brodove dizalice, produženje brodova i, kao najkompliciraniji posao, izgradnja i oprema samopodizne platforme "LABIN", koja je najočitiji primjer organizacionih, kadrovskih i tehničko-tehnoloških sposobnosti Brodogradilišta.

Povijest stvaraju i pišu ljudi, a povijest Brodogradilišta "VIKTOR LENAC" je svijetla i na nju mogu i trebaju biti ponosni ne samo radni ljudi Brodogradilišta, već i građani našega grada.

Za vrijeme stare Jugoslavije radnici brodogradilišta "LAZARUS" bili su aktivni u Sindikatu, a jak politički rad osjećao se i u samom brodogradilištu. U vremenu od 1941. do 1945. godine preko 80% zaposlenih mladih radnika i preko 50% ostalih radnika otišlo je u partizane. Njih 23 položili su svoje živote za našu slobodu.

Po nalogu partijskih aktivista u Sušaku, radnici su otvorili podvodne ventile na Doku 3 i tako ga potopili, kako ga neprijatelj pri povlačenju ne bi eksplozivom uništio.

II DJELATNOST BRODOGRADILIŠTA

Djelatnost Brodogradilišta od postanka do danas stalno se razvijala i širila.

U okviru svoje djelatnosti, Brodogradilište je sposobno izvršavati sve vrste popravaka brodova, preinaka, rekonstrukcija, modernizacija i sl., izgradnju svih vrsta objekata morske tehnologije prema licenci ili samostalno.

Brodogradilište je postiglo visoke proizvodne uspjehe gotovo u svakom segmentu svoje djelatnosti zahvaljujući:

- stalnom praćenju razvoja i dostignuća svjetske tehnologije i tehnike rada na području brodogradnje i šire i povremenom vlastitom razvoju s ciljem ovladavanja tim tehnologijama,
- izdvajanju velikih vlastitih sredstava za osnovna sredstva, opremu i sl.,
- radnim ljudima brodogradilišta koji su nesebično uvijek davali punu podršku svim akcijama,
- a posebno pravilnoj i dobro vođenoj kadrovskoj politici, usmjerenoj na kvalitetnu kadrovsku reprodukciju posebno kod stručno-tehničkih i proizvodnih kadrova.

Iz rata Brodogradilište izlazi ne samo s ožiljcima, već s otvorenim ranama razaranja, no već u prvim danima u slobodi radnici samoprijegorno pristupaju obnavljanju svog brodogradilišta, izgradnju nove remontne kapacitete, usvajaju nove tehnologije i osposobljavanju dobar dio domaće flote koja nastavlja plovidbu pod zastavom nove Jugoslavije.

Tehnička opremljenost bila je minimalna, ali spretnošću vrsnih majstora, a istovremeno poletom mladosti koja je bila na naukovanju, postignuti su izvanredni radni uspjesi.

Popravak broda je specifičan rad, koji uspješno mogu obavljati samo dobro opremljene radionice s dobrim majstorima i potrebnim alatom. Nedostatak opreme i alata svesrdno se nadopunjavao znanjem i požrtvovnošću, te vrijednim rukama dobrih majstora.

Velik broj brodova jugoslavenske trgovačke flote, kao i brodova JRM, te brodova stranih zastava bili su ovdje na manjim popravcima do reklasifikacija što je Brodogradilištu osiguralo visoki ugled u poslovnom svijetu.

Poslovnim uspjesima umogome je doprinijelo to što se nije nikada plašilo bilo kakvih novosti. Počelo se s jednostavnim rekonstrukcijama, pa sve do najsloženijih.

1972. godina vrlo je značajna. Te godine Brodogradilište je, osim standardnih remonta i servisiranja domaćih i stranih brodova uspješno započelo seriju modernizacija putničkih brodova, produljenja brodova i preinaka u brodove za prijevoz automobila i dizalica.

PRIZNANJA AKTIVISTIMA

Odlukom Predsjedništva OK SSRN Rijeka od 15.11.1989. godine dodijeljena su PRIZNANJA i PLAKETE slijedećim aktivistima naše mjesne zajednice:

a) P R I Z N A N J A

1. BRGIĆ LJUBODRAG - Kvaternikova 65. Predsjednik Mirovinskog vijeća MZ, koja savjesno obavlja povjerenu dužnost.
2. KRSTIĆ dr. VESELINKA - član SMZ i Komisije za soc.zdravstvena pitanja. Pruža građanima MZ zdravstvene usluge.
3. NIMAC ICVRO - Dr.J.Grabovšeka 3. Aktivista MZ-SSRN. U nekoliko navrata preko "Novog lista" i TV govorio o problemima MZ, posebno ekološkim.
4. OŽANIĆ BOŽIDAR - Tihovac 16. Privatni obrtnik, više puta ustupio MZ-i građevinsku mašinu za ravnanje terena besplatno. Aktivista je MZ-e(SIZ-ovska delegacija).
5. ŠEKULJA VIKTOR - Tihovac 2. Tajnik Udruženja umirovljenika MZ "Donja Vežica", koje je zahvaljujući njegovom radu (i predsjedniku) veoma aktivno.
6. VOLF VLADO - Dugogodišnji predsjednik SUBNOR-a "D.Vežica" i aktivista MZ-e.
7. ŽARKOVAC VEŠNA - Predsjednica Komisije za socijalno-zdravstveno pitanje SMZ i član SMZ. Angažirana kao patronažna sestra i mnogo pomaže oko rješavanja socijalno-zdravstvenih pitanja na području MZ.
8. DOM UČENIKA U GRADEVINARSTVU - za uspješnu dugogodišnju suradnju sa MZ, posebno za učestvovanje u akcijama za uređenje okoliša na području MZ.

b) PLAKETE

1. VEČERINA MERI - Nastavnica O.Š. "Vežica". Oduvijek vodi naš Pionirski odred O.Š. "Vežica". Vrlo je aktivna i zalaže se za daljnji uspješan rad Pionirskog odreda.

Čestitamo svim nagrađenim aktivistima i želimo im mnogo uspjeha u njihovu radu, te još uspješniju suradnju sa našom Mjesnom zajednicom.

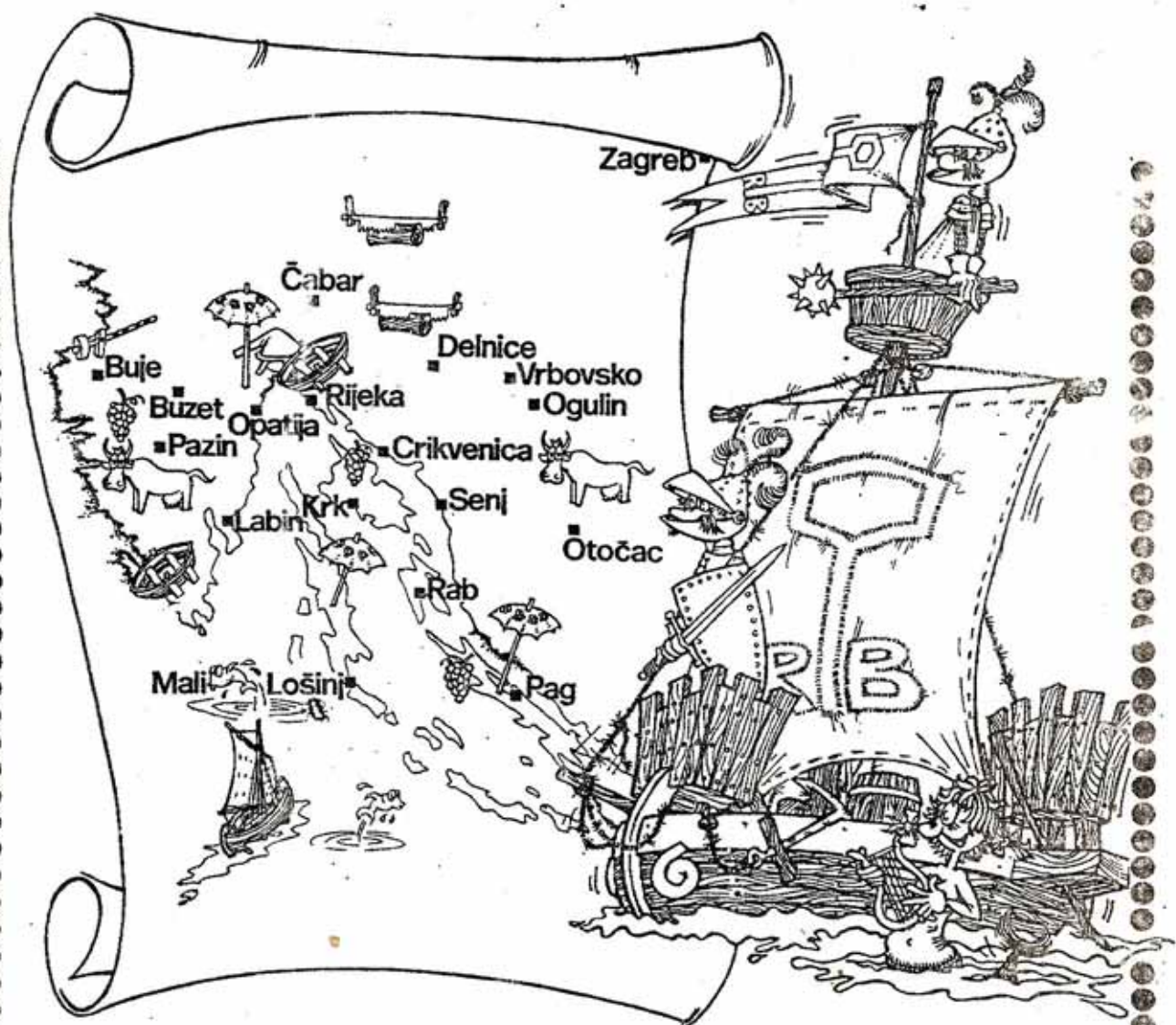
Uredništvo

RIJEČKA BANKA

DIONIČKO DRUŠTVO

RIJEKA

"Dječja i tačka štednja"

Pogon u riječkoj luci pružit će vam u svako vrijeme kvalitetnu uslugu.

BRODOGRADIŠTE VIKTOR LENAC
ČLAN UDRUŽENJA BRODOGRADEVNE INDUSTRIJE JADRANBROD
P.O. Box 210
51001 RIJEKA, JUGOSLAVIJA

Teleks: 24 305 YU PODLEN
24 194 YU PODLEN

Telefax: (51) 44 24 33
(51) 44 24 47

Telefon: (51) 44 22 55
(51) 3 21 33
(51) 44 26 54 Predsjednik
(51) 44 30 89 Podpredsjednik